

Projecten waar we trots op zijn

Marker Wadden

Het grootste natuurontwikkelingsproject van Nederland. Hiermee draagt Natuurmonumenten bij aan de vitaliteit van het Blauwe Hart. Dankzij de eilanden ontstaan op grote schaal oevergebieden, rietvelden en ondiep water.

A

Vismigratierivier

Miljoenen vissen kunnen zich straks weer verplaatsen tussen Waddenzee en IJsselmeer door de vismigratierivier in de Afsluitdijk. Dit is goud waard voor de visstand in het Blauwe Hart.

B

De zachte zandmotor

Hoe benut je stroming en wind om de IJsselmeerkust te beschermen? Bij het project 'de zachte zandmotor' is voor het Mirnserklif een zandbank aangelegd en bestudeert men hoe die zich verplaatst.

C

KERNWAARDEN

Het Blauwe Hart ligt als een schat bij de metropoolregio Amsterdam. Het draagt bij aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en aan het welzijn van miljoenen mensen. In kernwaarden als ruimte, rust, duisternis en openheid schuilt de kracht van het Blauwe Hart.

ontwerp: buro Klaas Huijenga • fotografie: Natuurmonumenten

Blijf op de hoogte!

Blijf op de hoogte van de ontwikkelingen rond Het Blauwe Hart: abonneer u op de gratis digitale nieuwsbrief via www.hetblauwehart.org! Daar vindt u ook meer informatie.

Samen maken we het IJsselmeergebied weer gezond!

MANIFEST

Waar natuur en economie elkaar versterken

WADDENVERENIGING: Een goede verbinding tussen IJsselmeer en Waddenzee creëert een natuurgebied van wereldklasse vol recreatieve mogelijkheden. **HET FLEVO-LANDSCHAP:** Kleimoerassen, wilgenbossen, natte graslanden én meren vormen de deltanatuur. Laat mensen ervaren dat polders en water één geheel vormen. **NATUURMONUMENTEN:** We pakken een deel van het slibprobleem aan. Het slib gebruiken we voor het bouwen van een weergaloos vogelparadijs: de Marker Wadden. **IT FRYSKE GEA:** Schoon water, natuurrijke oevers en ondiepten zijn belangrijk voor het gebied. Net als rust voor de vogels. En voor de mens. **LANDSCHAP NOORD-HOLLAND:** Een goede verbinding tussen oever en achterland beschermt de hoge natuurwaarde van veenweide en meertjes langs de dijk. **IJSSELMEERVERENIGING:** Wij willen draagvlak creëren voor een samenhangende visie waardoor landschap én economie floreren. **SPORTVISSERIJ NEDERLAND:** Laten we de visstand en het ecosysteem herstellen. Dan kunnen we echt genieten van de weidsheid van het IJsselmeer.

Het Blauwe Hart moet blijven kloppen

Midden in Nederland ligt het IJsselmeergebied, met zijn karakteristieke polders, dijkzones en groot open water. In de tijd van de Zuiderzee was dit het kloppend hart van ons land, met een goede visstand en veel handelsschepen. Later hebben wij Nederlanders er laten zien hoe je land kunt 'maken'. Een huzarenstukje, waarmee we veiligheid creëerden en de basis legden voor landbouwproductie. Helaas mondde die productie uit in overmaat en pleegden we ook rooibouw op ons dierbare cultuurhistorische erfgoed. Daarvan hebben natuur, mens én economie nu te lijden.

Waarom we goed moeten zijn voor Het Blauwe Hart

Het Blauwe Hart levert drinkwater aan meer dan 1 miljoen mensen. Daarnaast functioneert het voor meer dan de helft van Nederland als zoetwaterreservoir voor de landbouw en wordt het water gebruikt om sloten en kanalen schoon te spoelen, evenals de grachten van Amsterdam.

Als zoetwaterreservoir is Het Blauwe Hart van Nederland ook essentieel voor onze toekomst: het moet klimaatveranderingen in natte, maar ook in droge perioden opvangen. Maar het Blauwe Hart is meer dan water: het is Nederlands groene deltametropool, met vergezichten, overweldigende natuur, de iconische Afsluitdijk en pittoreske havensteden die onze onschatbare en unieke cultuurhistorie weerspiegelen. Het Blauwe Hart biedt een heerlijke leefplek aan alle in- en omwonenden. Bovendien trekt het tienduizenden recreanten en toeristen en levert het honderden banen en miljoenen euro's op.

Gevaren bedreigen Het Blauwe Hart

Helaas is Het Blauwe Hart niet erg vitaal. Door menselijk handelen is de visstand drastisch afgenomen en kan het IJsselmeergebied hele groepen watervogels niet meer voeden. Hiermee dreigt het grootste zoetwatermeer van West-Europa weg te vallen als essentiële schakel in trekvogelroutes. Ook blijft de enorme toeristische potentie onbenut, onder meer doordat de sportvisserij door de lage visstand is gedecimeerd. Bovendien is het gebied niet robuust genoeg om (klimaat)veranderingen op te vangen. Maar ook recreatief klopt Het Blauwe Hart maar flauwtjes. Dijken en andere waterkeringen vormen bijvoorbeeld geen echt onderdeel van het gebied, terwijl overgangen tussen land en water juist waardevolle natuurlijke plekken zijn waar we het open water vanaf het land kunnen beleven. Het Blauwe Hart kan zijn belangrijke recreatieve functie in onze deltametropool steeds minder goed vervullen.

Deeloplossingen werken elkaar tegen

Natuur, toerisme, bewoning, recreatie, watervoorziening, waterveiligheid, economie - Het Blauwe Hart is een complex gebied. Daar is een samenhangende aanpak cruciaal. Helaas ontbreekt een integrale visie. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen maken hun eigen plannen. Windmolenparken, buitendijkse bouwactiviteiten - er zijn allerlei ruimteclaims. Maar doordat niemand zich verantwoordelijk voelt voor het totale gebied is er geen bestuurlijke regie. Daardoor blijft het bij deeloplossingen zonder samenhang, die elkaar tegenwerken. De ruimtelijke kwaliteit van het geheel lijdt onder de versnippering.

De totaaloplossing: building with nature!

Laten we het als een uitdaging zien. Een uitdaging die we al eens eerder op grootse wijze zijn aangepaan. Laten we opnieuw innovatief bouwen met de natuur - niet ertegen. Building with nature, de Hollandse aanpak voor de 21e eeuw! Door onze enorme kennis te benutten en in samenhang een totaaloplossing te bedenken kunnen we natuur, toerisme, recreatie, watervoorziening, waterveiligheid en economie beschermen. We kunnen ze zelfs versterken. Want het geheel is meer dan de som der delen.

Het begin is er: Samenwerkingsverband Het Blauwe Hart

Samenwerkingsverband Het Blauwe Hart maakt zich sterk voor een samenhangende benadering van de groene deltametropool die zo belangrijk is voor onze samenleving. Wij willen alle betrokken partijen verbinden in een gezamenlijk streven naar een duurzaam gebruik van Het Blauwe Hart. Duurzaam betekent voor ons: denken vanuit de kansen die een gezond en vitaal systeem biedt. Daarmee kan Nederland ook in de toekomst genieten van Het Blauwe Hart. Van gezond water, een goede visstand, vitale natuur, uniek cultureel erfgoed, eindeloze vergezichten en vele economische mogelijkheden.

De partners van Samenwerkingsverband Het Blauwe Hart zijn: Natuurmonumenten, IJsselmeervereniging, Sportvisserij Nederland, Waddenvereniging, Het Flevo-landschap, Landschap Noord-Holland en It Fryske Gea. Samen vertegenwoordigen zij bijna 1,5 miljoen Nederlanders.

Onze agenda voor de komende jaren

- Benader het gebied als één geheel: creëer meer samenhang tussen beleidsplannen van Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen en maak die plannen concreet.
- Bescherm het gebied, breng economie en recreatie in balans met het ecosysteem en behoud de ruimtelijke kwaliteiten.
- Verbeter de visstand: zorg voor meer openingen in de Afsluitdijk (robuuste vismigratierivier) en Houtribdijk; nieuwe paaiplaatsen en fors minder druk van de beroepsvisserij.
- Verbind land en water: stimuleer natuur en recreatie met zachte overgangen als rietzones en oeverdijken en een meer natuurlijk waterpeil.
- Realiseer meer bekendheid en aandacht voor Het Blauwe Hart en zijn waarde voor Nederland. Verbeter de beleving van de rijke cultuurhistorie en natuur voor recreanten.

Uitdaging aan Nederland!

Wij dagen alle bestuurders, exploitanten, beschermers en belanghebbenden van Het Blauwe Hart uit. Ontwikkel ons natuurlijk kapitaal duurzaam én in samenwerking!

